

۲۳۶- همهی گزینه‌های زیر صحیح است به جز:

- (۱) رابرت بویل شیمی را علمی تجربی نامید و افزون بر ابزار یونانیان در مطالعه‌ی طبیعت، پژوهش‌های عملی را نیز مورد تأکید قرار داد.
- (۲) تعیین نسبت بار به جرم الکترون از فعالیت‌های تامسون است.
- (۳) جرم پروتون خیلی بیش‌تر از جرم الکترون و به مقدار ناچیزی کم‌تر از جرم نوترون است.
- (۴) همهی عنصرها حداقل شامل دو ایزوتوپ پایدار هستند.

۲۳۷- با توجه به عناصر دورهی چهارم جدول تناوبی، در کدام ردیف، شمار عناصر با ویژگی مورد نظر مطابقت ندارد؟

ردیف	ویژگی عناصر	شمار عناصر
۱	عناصر دارای ۱۰ الکترون با $l = 2$	۸
۲	عناصر دارای ۱۵ الکترون با $m_s = +\frac{1}{2}$	۷
۳	عناصر با مجموع m_l الکترون‌ها برابر صفر	۳
۴	عناصر دارای ۴ الکترون جفت نشده	۱

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۲۳۸- در جدول تناوبی امروزی عناصر براساس رعایت در یک قرار دارند به نحوی که

- (۱) اصل تشابه خواص فیزیکی و شیمیایی - گروه - بیش از ۸۰ درصد آن‌ها خاصیت چکش‌خواری ندارند.
- (۲) افزایش جرم اتمی - تناوب - بیش‌تر نافلزات در دمای اتاق و فشار 1 atm به صورت گاز هستند.
- (۳) تشابه آرایش الکترونی لایه ظرفیت - گروه - Co قبل از Ni قرار گرفته است.
- (۴) افزایش عدد اتمی - تناوب - خواص فیزیکی و شیمیایی آن‌ها در یک تناوب ثابت است.

۲۳۹- کدام مطلب درست است؟

- (۱) ترتیب الکترونگاتیوی چهار عنصر $\text{N}, \text{O}, \text{P}, \text{S}$ ، به صورت $\text{S} < \text{P} < \text{N} < \text{O}$ ، می‌باشد.
- (۲) در بررسی الکترونگاتیوی عنصرهای جدول تناوبی، گازهای نجیب به دلیل تک اتمی بودن و نداشتن شعاع اتمی، در نظر گرفته نمی‌شوند.
- (۳) در نمودار تغییر انرژی یونش عنصرهای دورهی دوم همانند عنصرهای دورهی اول، بی‌نظمی‌هایی مشاهده می‌شود.
- (۴) در طول یک دوره از جدول تناوبی انرژی یونش به طور کلی از چپ به راست، افزایش می‌یابد.

۲۴۰- عبارت کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) آرایش الکترونی کاتیون در ZnO و GaF_3 یکسان است.
- (۲) تعداد الکترون‌های با $m_s = +\frac{1}{2}$ در کاتیون‌های Fe_2O_3 و MnO ۲۵ با هم یکسان و برابر ۱۵ الکترون است.
- (۳) تفاوت تعداد اتم‌ها در آمونیوم دی‌کرومات و فریک منگنات برابر ۲ است.
- (۴) نسبت تعداد آنیون به کاتیون در روی فسفات و استانو فسفات یکسان و برابر $\frac{2}{3}$ است.

۲۴۱- مقدار $\frac{12}{3}$ گرم $\text{MgSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ را با چند گرم $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ مخلوط و حرارت دهیم تا پس از خارج شدن تمامی آب تبلور هر دو

نمک، کاهش جرم مخلوط برابر $\frac{7}{2}$ گرم باشد؟ ($\text{MgSO}_4 = 120, \text{CaSO}_4 = 136, \text{H}_2\text{O} = 18 : \text{g.mol}^{-1}$)

۱۴/۴ (۴)

۴/۳ (۳)

۳/۴ (۲)

۰/۹ (۱)

محل انجام محاسبه

۲۴۲- تعدادی از انرژی‌های یونش متوالی ۴ عنصر از تناوب دوم جدول تناوبی برحسب مگاژول بر مول به صورت زیر است. گزینه‌ی نادرست کدام است؟

عنصر	IE _۱	IE _۲	IE _۳	IE _۴	IE _۵	IE _۶	IE _۷	IE _۸
A	۱/۰۹	۲/۴۸	۴/۷۳	۶/۹۳	۳۹/۲۱			
B	۱/۵۷	۳/۴۳	۵/۴	۷/۹۲	۱۰/۷۴	۱۳/۶۸	۷۹/۲۱	
C	۱/۸	۲/۶	۴/۸۳	۷/۵۹	۱۰/۱۲	۶۷/۴۳		
D	۱/۹۲	۳/۳۶	۷/۰۴	۸/۹۹	۱۱/۱۴	۱۶/۷۴	۱۷/۸۷	۹۸/۰۶

(۱) عنصر C با عنصر B می‌تواند گونه‌ای به فرمول CB_۳⁺ با ساختار خطی تشکیل دهد.

(۲) در عنصر D مجموع اعداد کوانتومی اسپین الکترون آن برابر $\frac{1}{4}+$ بوده و با عنصر شماره ۳۵ در یک گروه جای دارد.

(۳) فرمول ترکیب حاصل از عنصر C با عنصر D به صورت CD_۳ بوده که این ترکیب قطبی بوده و شامل چهار قلمرو الکترونی در اطراف اتم مرکزی است.

(۴) ترتیب انرژی نخستین یونش ۴ عنصر به صورت $D > B > C > A$ بوده و در آن‌ها A بزرگ‌ترین شعاع اتمی را دارا است.

۲۴۳- در کدام گونه‌ی زیر، تفاوت عدد اکسایش اتم مرکزی و شمار جفت الکترون‌های پیوندی کم‌تر است؟

۲۴۴- چند مورد از مطالب زیر درست است؟

آ- در مولکول گوگرد تری‌اکسید و یون سولفیت تعداد قلمرو الکترونی اتم مرکزی و شکل هندسی یکسان است.

ب- مولکول‌های کربن دی‌اکسید و گوگرد دی‌اکسید در شکل هندسی و قطبی بودن مولکول یکسان می‌باشند.

پ- در مولکول گلوکز با فرمول C_۶H_{۱۲}O_۶، گروه OH وجود دارد.

ت- از بین ترکیب‌های «دی‌متیل اتر، اتانول، متانال و هیدروژن سولفید» فقط در یک ترکیب بین مولکول‌ها پیوند هیدروژنی تشکیل می‌شود.

ث- هر سه ترکیب HCN، CO_۲ و SO_۲ مولکول‌هایی قطبی هستند که پیوندهایشان نیز قطبی است.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲۴۵- کدام مطلب در مورد ساختارهای زیر نادرست است؟

(۱) نام آیوپاک ترکیب (I)، به صورت ۳-کلرو-۵-اتیل-۴-متیل-۳-هپتن است.

(۲) اگر بر روی ترکیب (II)، یک مول HCl اضافه کنیم، ۲-کلرو-۲-بوتن به دست می‌آید.

(۳) ترکیب (III) با جذب هیدروژن به یک هیدروکربن سیرشده با نام آیوپاک ۳، ۳-دی‌اتیل-۶، ۶-دی‌متیل هپتان تبدیل می‌شود.

(۴) نام آیوپاک ترکیب (III)، به صورت ۵، ۵-دی‌اتیل-۲، ۲-دی‌متیل-۳-هپتن است.

۲۴۶- چه تعداد عبارت‌های زیر نادرست است؟

آ- بوی خوش گل‌های رز و محمدی ناشی از مولکول‌های آلی با گروه عاملی استری می‌باشد.

ب- مولکول ایجادکننده بوی بد ماهی فاسد شده یک ماده‌ی بازی بوده که همانند آمیدها در ساختار خود اتم نیتروژن دارد.

پ- فرمالدهید، فرمیک اسید و استون به ترتیب ساده‌ترین آلدهید، مشهورترین کربوکسیلیک اسید و ساده‌ترین کتون می‌باشند.

ت- مصرف آسپرین برای افرادی که به بیماری زخم معده مبتلا هستند، توصیه نمی‌شود.

ث- آسپرین همانند بنزویک اسید یک ترکیب آروماتیک و دارای گروه کربوکسیل است که به‌طور طبیعی در پوست درخت بید یافت می‌شود.

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۱ (۴) ۲

انجام محاسبه

۲۴۷- فلزی در واکنش با آب و در شرایط استاندارد، ۱۱/۲ لیتر گاز آزاد می‌کند. نماد این فلز چیست و چند گرم از آن مصرف شده است؟

(K = ۳۹, Na = ۲۳, Ca = ۴۰, Sr = ۸۸, H = ۱: g.mol⁻¹)

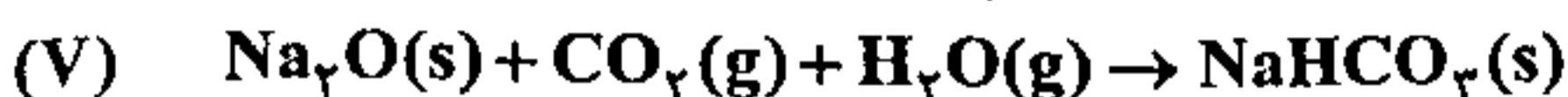
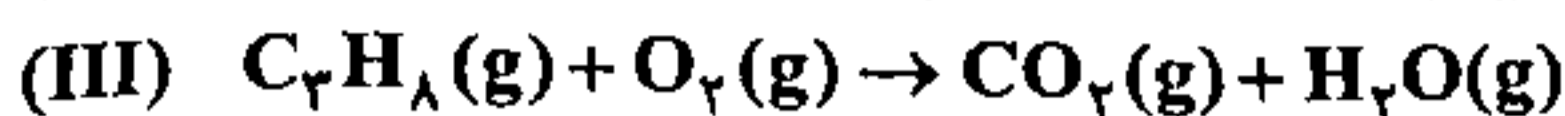
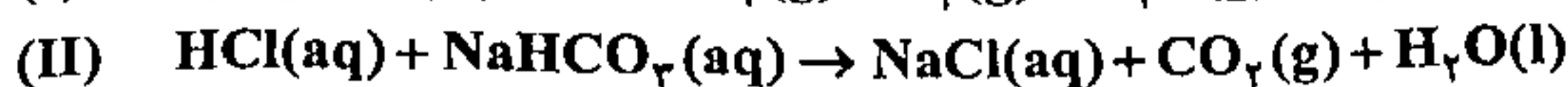
۸۸ - Sr (۴)

۱۹/۵ - K (۳)

۲۰ - Ca (۲)

۴۶ - Na (۱)

۲۴۸- با توجه به واکنش‌های زیر، چند مورد از مطالب داده شده درست است؟

آ- در واکنش (I)، پس از موازنه، نسبت ضریب اکسیژن به بخار آب برابر ۱/۱ می‌باشد.

ب- در واکنش (II)، علامت ΔS مثبت است.

پ- در واکنش (III)، علامت کار مثبت است.

ت- واکنش (V)، در کیسه‌ی هوای خودرو انجام می‌شود و از نوع ترکیب است.

ث- در واکنش (IV)، فرآورده‌های محلول در آب حاصل می‌شود.

۴ (۴)

۱ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۲۴۹- نمونه‌ای به جرم ۵۰ گرم از یک سنگ معدن Fe_3O_4 ناخالص را در مجاورت مقدار کافی از کربن در دمای بالا قرار می‌دهیم تا بطور کامل با یکدیگر واکنش دهند. طی این عمل جرم نمونه به ۳۸ گرم کاهش می‌یابد. درصد خلوص نمونه کدام است؟ (ناخالصی‌ها در واکنش شرکت نمی‌کنند). (O = ۱۶, C = ۱۲, Fe = ۵۶: g.mol⁻¹)

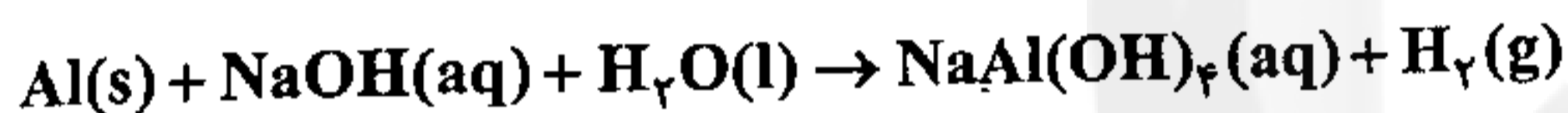
۸۰ (۴)

۸۵ (۳)

۷۵ (۲)

۶۰ (۱)

۲۵۰- فلز آلومینیم طبق واکنش زیر می‌تواند با محلول سدیم هیدروکسید واکنش دهد:

۴۰/۵ گرم فلز آلومینیم را با ۱۵۹/۵ گرم محلول سدیم هیدروکسید در یک ظرف واکنش می‌دهیم. بازده واکنش چقدر است اگر در پایان واکنش، جرم محلول باقی‌مانده، $\frac{49}{50}$ کل جرم اولیه مواد موجود در ظرف باشد؟

(محدودکننده Al = ۲۷, Na = ۲۳, O = ۱۶, H = ۱: g.mol⁻¹)

۷۸/۲۱ (۴)

۸۰/۸۲ (۳)

۸۴/۵۵ (۲)

۸۸/۸۸ (۱)

۲۵۱- کدام مطلب نادرست است؟

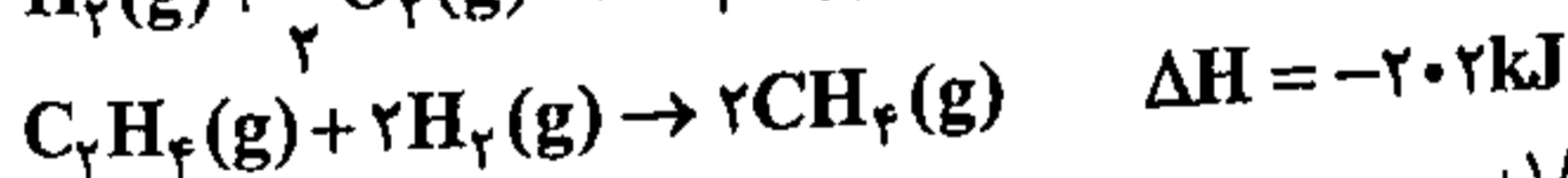
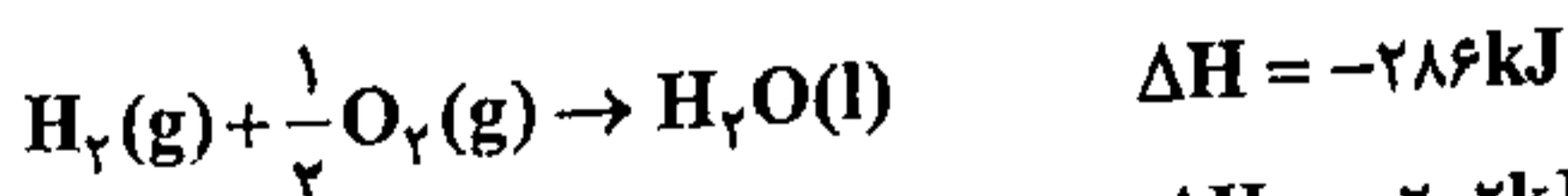
(۱) دماسنج یک سامانه بسته و کتری در حال جوش یک سامانه‌ی باز محسوب می‌شود.

(۲) در علم ترمودینامیک، فقط مطالعه تبدیل شکل‌های مختلف انرژی به یکدیگر و راه‌های انتقال آن، بررسی می‌شود.

(۳) دما، غلظت و ظرفیت گرمایی مولی جزء خواص شدتی یک سامانه محسوب می‌شوند.

(۴) مرز یک سامانه می‌تواند مجازی یا حقیقی باشد.

۲۵۱- اگر آنتالپی استاندارد سوختن گازهای متان و اتان به ترتیب ۸۹۰- و ۱۵۶۰- کیلوژول بر مول باشد، با توجه به واکنش‌های زیر، برای تشکیل ۱۵g اتان طبق معادله $C_2H_4(g) + H_2(g) \rightarrow C_2H_6(g)$ چند kJ گرما مبادله می‌شود؟ (C = ۱۲, H = ۱: g.mol⁻¹)

+۱۸۰ (۴)

-۱۸۰ (۳)

+۶۸ (۲)

-۶۸ (۱)

انجام محاسبه

۲۵۳- کدام عبارت درست است؟

- (۱) در واکنش تجزیه‌ی نیتروگلیسرین، آنتالپی و آنتروپی درخلاف جهت هم عمل می‌کنند.
- (۲) در بین ترکیب‌های $\text{NO}_2(\text{g})$ ، $\text{C}_2\text{H}_4(\text{g})$ و $\text{NH}_3(\text{g})$ فقط یکی نسبت به عناصر سازنده خود پایدارتر است.
- (۳) در بین واکنش‌های سوختن اتان، اتن و اتین نسبت گرمای تولیدشده به تعداد مول گازی فراورده‌ها در سوختن اتان بیش‌تر است.
- (۴) در فرایند تبخیر آب برخلاف فرایند ذوب یخ (در دما و فشار ثابت) $\Delta E > \Delta H$ است.

۲۵۴- اگر در لحظه‌ی ذوب یخ، تعادل $\text{H}_2\text{O}(\text{s}) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(\text{l}) + 6\text{kJ}$ برقرار باشد، تغییر آنتروپی ناشی از تبدیل یخ به آب تقریباً چند $\frac{\text{J}}{\text{K}}$ بوده و برای ذوب شدن $3/6\text{g}$ یخ، چند kJ گرما لازم است؟ ($\text{H} = 1, \text{O} = 16 : \text{g.mol}^{-1}$)

- (۱) ۱۱ و ۲/۴ (۲) ۲۲ و ۱/۲ (۳) -۱۱ و ۱/۲ (۴) -۲۲ و ۲/۴

۲۵۵- ۴/۹۲ کیلوگرم محلول ۲/۵ مولال گلیسرین در آب تهیه کرده‌ایم. برای افزایش دمای این محلول به اندازه‌ی 10°C ، تقریباً چند کیلوژول گرما لازم است؟ (ظرفیت گرمایی ویژه‌ی آب و گلیسرین به ترتیب برابر ۴/۲ و ۲/۴ ژول بر گرم بر درجه‌ی سلسیوس است و ظرفیت گرمایی مواد در محلول تغییر نکرده است.) ($\text{H} = 1, \text{O} = 16, \text{C} = 12 : \text{g.mol}^{-1}$)

- (۱) ۱۹۰ (۲) ۱۵۸/۳ (۳) ۲۸۵ (۴) ۲۱۴/۷

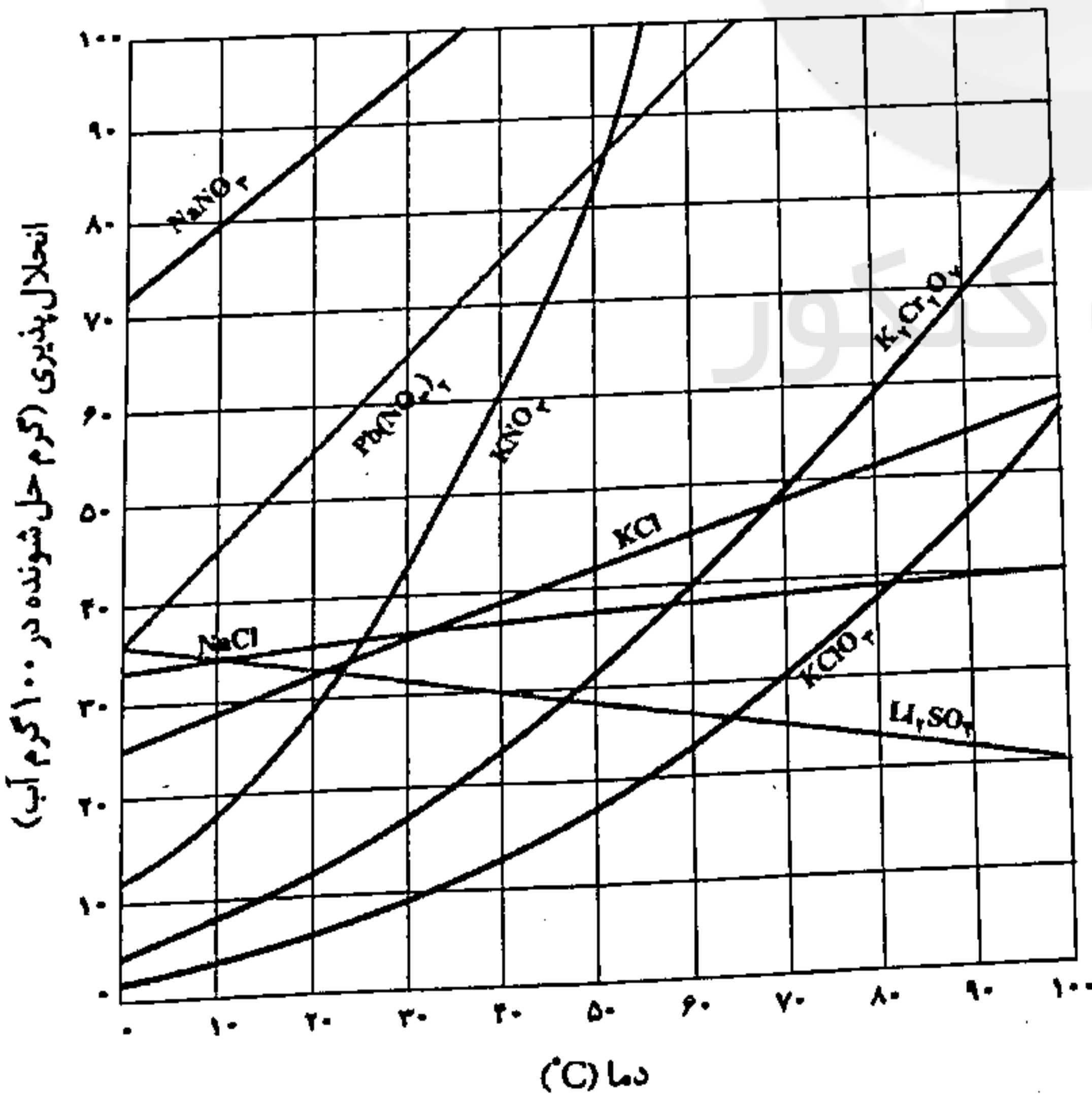
۲۵۶- چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

- میزان کاهش دمای انجماد در محلول ۰/۲ مولال کلسیم کلرید بیش‌تر از محلول ۰/۵ مولال نمک خوراکی است.
- دمای انجماد محلول آبی یک نمک که دارای دمای جوش $100/15^\circ\text{C}$ است برابر با $-0/55^\circ\text{C}$ است.
- فاز پخش‌شونده در دود، ژله، یاقوت و کره، دارای حالت جامد است.
- بخش باردار صابون با آب برهم کنش یون -دوقطبی داشته و باعث پخش ذرات چربی در آب و تهیه‌ی امولسیون می‌شود.
- فرمول شیمیایی پاک‌کننده‌ی غیرصابونی که دارای زنجیر آلکیل پانزده کربنی است، به صورت $\text{C}_{21}\text{H}_{43}\text{SO}_3\text{Na}$ است.

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۲۵۷- با توجه به نمودار مقابل، ۵۲۰ گرم محلول سیرشده از لیتیم سولفات در دمای 40°C در اختیار داریم. غلظت مولال محلول در این دما حدود ... بوده و اگر محلول مورد نظر را به ملایمت گرم کنیم در دمای ... درجه سلسیوس حدود ۲۰ گرم رسوب ایجاد می‌شود. ($\text{Li} = 7, \text{S} = 32, \text{O} = 16 : \text{g.mol}^{-1}$)

- (۱) ۷۰، ۲/۱ (۲) ۱۰۰، ۲/۷۳ (۳) ۷۰، ۲/۷۳ (۴) ۱۰۰، ۲/۱

۲۵۸- اگر ۳۳/۴ گرم پتاسیم برمات جامد و ۲ لیتر هیدروکلریک اسید ۰/۸ مولار و ۳ لیتر محلول پتاسیم برمید با غلظت ۵۹/۵ گرم بر لیتر مخلوط

شود، علاوه بر تولید پتاسیم کلرید و آب، چند گرم برم می‌توان به دست آورد؟ ($K = ۳۹, Br = ۸۰, O = ۱۶ : g.mol^{-1}$)

۳۲ (۴)

۱۴۴ (۳)

۹۶ (۲)

۱۲۹/۶ (۱)

۲۵۹- اگر سرعت متوسط تولید گاز Cl_2 در واکنش $4HCl(g) + O_2(g) \rightarrow 2Cl_2(g) + 2H_2O(g)$ در ۱۵ ثانیه‌ی اول واکنش

$1/5 \times 10^{-2} mol.L^{-1}.s^{-1}$ باشد، با توجه به داده‌های جدول زیر، سرعت متوسط مصرف HCl در بازه‌ی زمانی ۱۰ تا ۱۵ ثانیه برحسب

$M.s^{-1}$ کدام است؟

$\Delta t(s)$	$\Delta[HCl](mol.L^{-1})$
۵ ثانیه‌ی اول	-۰/۲۵
۵ ثانیه‌ی دوم	-۰/۱۵

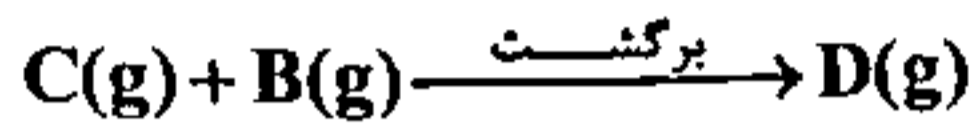
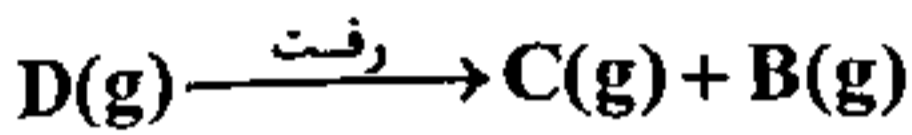
۰/۰۹ (۱)

۰/۰۱ (۲)

۰/۰۲ (۳)

۰/۱۸ (۴)

۲۶۰- با توجه به داده‌های جداول زیر، مقدار ثابت سرعت در واکنش رفت تقریباً چند برابر مقدار ثابت سرعت در واکنش برگشت است؟

آزمایش	۱	۲	۳
$[D](mol.L^{-1})$	۰/۲	۰/۴	۰/۶
سرعت آغازین واکنش	۰/۰۳	۰/۱۲	۰/۲۷

آزمایش	۱	۲	۳
$[C](mol.L^{-1})$	۰/۱	۰/۳	۰/۳
$[B](mol.L^{-1})$	۰/۱	۰/۱	۰/۲
سرعت آغازین واکنش	۰/۰۰۸	۰/۰۲۴	۰/۰۴۸

۰/۷۳ (۴)

۰/۹۴ (۳)

۱/۲۵ (۲)

۱/۱۱ (۱)

۲۶۱- چند مورد از مطالب زیر درست است؟

- در آلاینده‌های خروجی از آگزوز خودروها، سهم هیدروکربن‌های سوخته‌نشده بیش‌تر از نیتروژن مونواکسید است.
- مبدل‌های کاتالیستی مورد استفاده در مسیر آگزوز خودروها، می‌توانند سبب کاهش گازهای CO ، SO_x و NO از گازهای خروجی شوند.
- اگر استفاده از کاتالیزگر سبب کاهش ۲۰٪ از انرژی فعال‌سازی رفت در واکنش تولید NO گردد، انرژی فعال‌سازی برگشت بیش از ۲۰٪ کاهش می‌یابد.

- گاز آلاینده‌ای که منشأ آن کیفیت پایین سوخت فسیلی است، می‌تواند سبب تولید باران اسیدی گردد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۶۲- ۰/۲ گرم کلسیم کربنات را در ظرف سربسته یک لیتری وارد می‌کنیم تا تعادل، $CaCO_3(s) \rightleftharpoons CaO(s) + CO_2(g)$ برقرار شود.

در هنگام تعادل مجموع جرم مواد جامد موجود برابر ۰/۱۵۶ گرم است. اگر در این لحظه کلسیم اکسید موجود در تعادل را در مقداری آب

حل کرده و به حجم ۵۰۰ mL برسانیم، pH محلول حاصل کدام است؟ ($Ca = ۴۰, C = ۱۲, O = ۱۶ : g.mol^{-1}$)

۱۱/۳ (۴)

۲/۷ (۳)

۱۱/۶ (۲)

۲/۴ (۱)

۲۶۳- کدام مطلب درست است؟

- (۱) اگر تعداد مول‌های گازی در دو طرف تعادل با هم یکسان باشند، تعادل یک تعادل همگن محسوب می‌شود.
- (۲) در فرآیند مجاورت در واکنش تهیه‌ی گاز SO_3 از گازهای SO_2 و O_2 از کاتالیزگر N_2O_5 استفاده می‌شود.
- (۳) افزایش فشار، غلظت گونه‌های موجود در ظرف واکنش برای تعادل $H_2(g) + I_2(g) \rightleftharpoons 2HI(g)$ را افزایش می‌دهد.
- (۴) با افزایش فشار در تعادل $N_2(g) + 3H_2(g) \rightleftharpoons 2NH_3(g)$ ، غلظت آمونیاک و تعداد مولکول‌های گازی افزایش می‌یابد.

انجام محاسبه

۲۶۴- ۵ مول از هر ماده‌ی A، B و C را در یک ظرف ۱۰ لیتری وارد می‌کنیم تا تعادل گازی $A + 2B \rightleftharpoons 2C$ برقرار شود. اگر در لحظه‌ی تعادل

غلظت B، ۱/۲ برابر غلظت A باشد، ثابت تعادل واکنش تجزیه C چند mol.L^{-1} است؟

- (۱) ۲/۲۲۵ (۲) ۴/۵ (۳) ۵/۱۲۵ (۴) ۵/۶۲۵

۲۶۵- در کدام گزینه عبارت مناسب برای کامل کردن جملات آ تا ت درست انتخاب شده‌اند؟

- آ- براساس مدل لوری-برونستد ترکیب ... در آب خصلت آمفوتری دارد.
ب- بوتیل آمین برخلاف ... در اتانول انحلال پذیری بسیار زیادی دارد.
پ- به علت ... گروه‌های آلکیل، قدرت بازی دی‌متیل آمین بیش‌تر از متیل آمین است.
ت- نمک نشادر (آمونیم کلرید) در آب شناساگر متیل سرخ را به رنگ ... در می‌آورد.

- (۱) گلی‌سین - گلی‌سین - الکترون‌دهندگی - سرخ
(۲) گلی‌سین - پروپانویک‌اسید - الکترون‌کشندگی - زرد
(۳) متیل اتانوات - گلی‌سین - الکترون‌دهندگی - سرخ
(۴) متیل اتانوات - پروپانویک‌اسید - الکترون‌کشندگی - زرد

۲۶۶- در یک محلول KOH در دمای 25°C ، غلظت یون هیدرونیوم، $2/5 \times 10^{-11}$ برابر غلظت یون هیدروکسید است. برای خنثی کردن کامل

۲۵ میلی‌لیتر از این محلول، چند میلی‌لیتر محلول HNO_3 با $\text{pH} = 3$ و درصد یونش ۴ درصد نیاز است؟

- (۱) ۴۰ (۲) ۴۰۰ (۳) ۲۰۰ (۴) ۲۰

۲۶۷- ۷ میلی‌لیتر محلول هیدروکسید حاصل از فلزی که آخرین الکترون اتم آن دارای عددهای کوانتومی $n=6$ ، $l=0$ و $m_s = -1/2$ می‌باشد و دارای $\text{pH} = 11/3$ است، می‌تواند نیم‌لیتر محلول دو مولار یک اسید را به‌طور کامل خنثی نماید. اگر V برابر ... باشد، اسید

دارای ... مرحله‌ی یونش است.

- (۱) ۵۰۰ میلی‌لیتر - یک (۲) ۱۰۰۰ میلی‌لیتر - یک (۳) ۵۰۰ لیتر - دو (۴) ۱۰۰۰ لیتر - دو

۲۶۸- در واکنشی، پروپانال را اکسایش داده و محصولی به‌دست آورده‌ایم و در واکنش دوم الکلی را به وسیله‌ی اکسیژن و در حضور نقره و دمای 50°C به متانال تبدیل کردیم. اگر فراورده‌ی واکنش اول با الکل واکنش دوم واکنش دهد استر X تهیه می‌شود. جرم مولکولی استر X

کدام است؟ ($\text{C} = 12, \text{O} = 16, \text{H} = 1; \text{g.mol}^{-1}$)

- (۱) ۱۰۲ (۲) ۸۸ (۳) ۱۱۶ (۴) ۷۴

۲۶۹- با توجه به مقدار E° نیم‌واکنش‌های داده شده، کدام مطلب درست است؟

$$E^\circ[\text{Mg}^{2+}(\text{aq})/\text{Mg}(\text{s})] = -2/38\text{V}$$

$$E^\circ[\text{Cr}^{3+}(\text{aq})/\text{Cr}(\text{s})] = -0/74\text{V}$$

$$E^\circ[\text{Mn}^{2+}(\text{aq})/\text{Mn}(\text{s})] = -1/18\text{V}$$

- (۱) در شرایط استاندارد، فلز کروم با محلول نمک‌های منیزیم واکنش می‌دهد.
(۲) سلولی شامل «منیزیم - منگنز» E° کم‌تری از سلول «منگنز - کروم» دارد.
(۳) در تشکیل سلول گالوانی بین نیم‌سلول‌های مقابل، منگنز همواره نقش آند را دارد.
(۴) بیش‌ترین E° سلول مربوط به سلول «منیزیم - کروم» است.

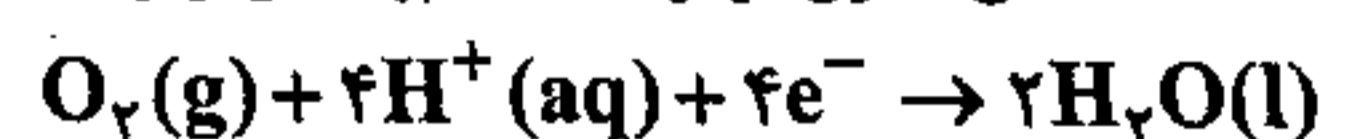
۲۷۰- با توجه به شکل مقابل که مربوط به نوعی سلول سوختی هیدروژن - اکسیژن است،

کدام گزینه نادرست است؟

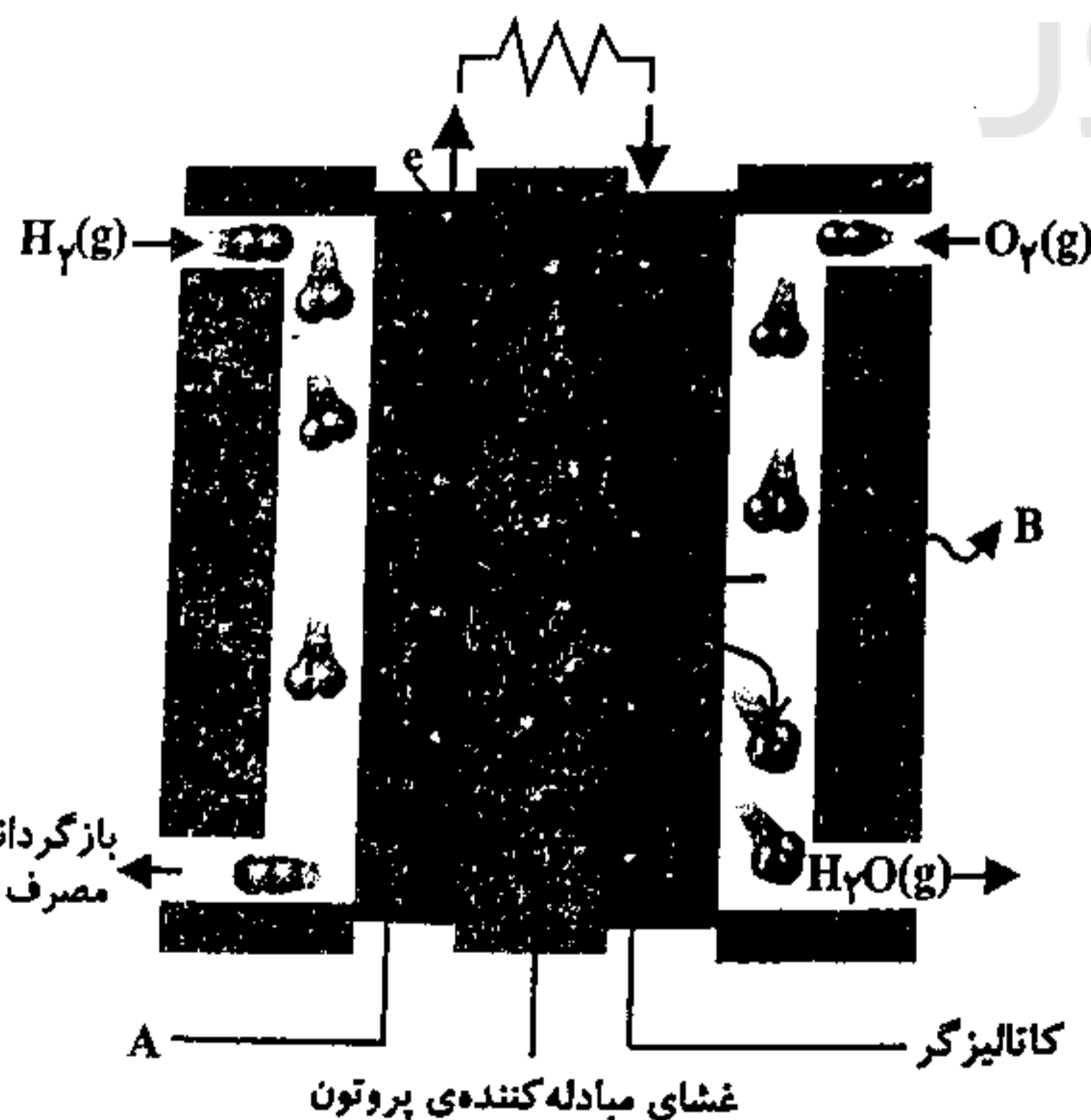
(۱) A: نفوذ گاز در آند

(۲) تولید سوخت (H_2) از برق‌کافت آب باعث آلاینده‌ی محیط زیست می‌شود.

(۳) emf این سلول برابر E° نیم‌واکنش زیر است:

(۴) در این سلول، گاز هیدروژن ورودی با نفوذ در کاتد، یونیده شده و پروتون و الکترون تولید می‌کند.

مرور اختصاصی

تکنیک زمان قصاصی

پایان

۱۲:۱۰

بل انجام محاسبه

شیمی

-۲۳۶

(موری فانق)

عنصرهای فلزور، فسفر و آلومینیم تنها یک ایزوتوپ پایدار دارند.

(سافتار اتم) (شیمی ۲، صفحه‌های ۲، ۳، ۵، ۱۱ و ۱۳)

-۲۳۷

(مهمر عقیمیان زواره)

با توجه به ۱۸ عنصر موجود در دوره چهارم جدول تناوبی:

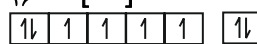
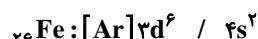
ردیف ۱: اولین عنصر جدول تناوبی که $10e^-$ با $l = 2$ دارد، عنصر مس $29Cu$ است.بنابراین از $29Cu$ تا $36Kr$ جمعاً ۸ عنصر دارای $10e^-$ با $l = 2$ می‌باشند.ردیف ۲: از عنصر $24Cr$ تا عنصر $3Zn$ ، در مجموع ۷ عنصر دارای ۱۵ الکترون با

$$m_s = +\frac{1}{2}$$

ردیف ۳: مجموع m_l الکترون‌ها برای عناصری در این دوره صفر می‌باشد که یا تمام الکترون‌های آن‌ها جفت شده باشند یا زیر لایه‌های s و d لایه‌ی ظرفیت آن‌ها به صورت نیمه پر باشند یعنی ۸ عنصر دوره‌ی چهارم جدول تناوبی که عبارتند از:

 $19K, 20Ca, 24Cr, 25Mn, 29Cu, 30Zn, 33As, 36Kr$

ردیف ۴: از ۳۶ عنصر جدول تناوبی (از هیدروژن تا کریپتون) تنها یک عنصر

دارای $4e^-$ جفت نشده می‌باشد یعنی $26Fe$:

$$1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 4$$

(ترکیبی) (شیمی ۲، صفحه‌های ۲۰ و ۲۸ تا ۳۳)

-۲۳۸

(تامر پویان نظر)

جدول تناوبی امروزی براساس قانون تناوبی عنصرها استوار است. در جدول تناوبی امروزی، تشابه آرایش الکترونی لایه‌ی ظرفیت در عنصرهای یک خانواده دیده می‌شود. در این

جدول Co قبل از Ni قرار دارد، با توجه به این که بیش از ۸۰ درصد عنصرهای جدول تناوبی امروزی فلزات می‌باشند، بنابراین تقریباً ۸۰ درصد آن‌ها قابلیت چکش‌خواری دارند.

(فواص تناوبی عنصرها) (شیمی ۲، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۲)

-۲۳۹

(علی فرزاد تبار)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه‌ی «۱»: ترتیب الکترونگاتیوی چهار عنصر $16S, 15P, 8O, 7N$ به صورت $P < S < N < O$ می‌باشد.

گزینه‌ی «۲»: در بررسی الکترونگاتیوی عنصرها، گازهای نجیب را در نظر نمی‌گیریم چون این عناصر ترکیب‌های شیمیایی زیادی تشکیل نمی‌دهند.

گزینه‌ی «۳»: در نمودار تغییر انرژی یونش عنصرهای دوره‌ی اول هیچ‌گونه بی‌نظمی به چشم نمی‌خورد.

(فواص تناوبی عنصرها) (شیمی ۲، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

-۲۴۰

(حسن عیسی زاره)

آرایش الکترونی Fe^{3+} در Fe_2O_3 و Mn^{2+} در MnO یکسان و بهصورت $[18Ar]3d^5$ است. بنابراین هر دو آن‌ها دارای ۱۴ الکترون با $m_s = +\frac{1}{2}$ و۹ الکترون با $m_s = -\frac{1}{2}$ هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:گزینه‌ی «۱»: یون‌های Zn^{2+} و Ga^{3+} آرایش الکترونی $[18Ar]3d^10$ دارند.گزینه‌ی «۳»: Cr_2O_7 دارای ۱۹ اتم و $(MnO_4)^{2-}$ دارای ۱۷ اتم است که اختلاف تعداد اتم‌هایشان برابر ۲ است.گزینه‌ی «۴»: در هر دو ترکیب $Zn_3(PO_4)_2$ و $Sn_3(PO_4)_2$ ، نسبت تعدادآنیون به کاتیون یکسان و برابر $\frac{2}{3}$ است.

(ترکیب یونی) (شیمی ۲، صفحه‌های ۲۰ و ۲۷ تا ۵۰ و ۵۲ تا ۵۷ و ۵۹ تا ۶۳)

-۲۴۱

(مهمر عقیمیان زواره)

با توجه به جرم $MgSO_4 \cdot 7H_2O$ در مخلوط که برابر $12/3$ گرم است، کاهش جرم آن پس از خارج شدن تمامی آب تبلور بر اثر حرارت عبارت است از:

$$126g \text{ MgSO}_4 \cdot 7H_2O \quad \text{کاهش جرم } 126g$$

$$12/3g \text{ MgSO}_4 \cdot 7H_2O \quad \text{کاهش جرم } x = 6/3g$$

با توجه به آن که کاهش جرم مخلوط برابر $7/2$ گرم می‌باشد، کاهش جرم مربوط به $CaSO_4 \cdot 2H_2O$ عبارت است از:

$$7/2 - 6/3 = 0/9g$$

بنابراین جرم $CaSO_4 \cdot 2H_2O$ موجود در مخلوط را بدست می‌آوریم:

$$172g \text{ CaSO}_4 \cdot 2H_2O \quad \text{کاهش جرم } 36g$$

$$x = 4/3g \quad \text{کاهش جرم } 0/9g$$

(ترکیب یونی) (شیمی ۲، صفحه‌های ۶۰ تا ۶۳)

-۲۴۲

(رضا معفری فیروزآبادی)

با توجه به جهش‌های عنصرها می‌توان دریافت که **A** عنصر کربن، **B** عنصر اکسیژن، **C** عنصر نیتروژن و **D** عنصر فلزور است و ترتیب انرژی نخستین یونش آن‌ها به صورت $D > C > B > A$ است. بررسی سایر گزینه‌ها:(۱) ترکیب عنصر **C** با **B** می‌تواند به صورت CB_4^+ (NO_4^+) باشد که دارای ساختار خطی است.(۲) عنصر **D** (فلزور) با عنصر $(Br)35$ در یک گروه جای دارد و فقط یک الکترون جفتنشده با عدد کوانتومی اسپین $+\frac{1}{2}$ دارد.(۳) ترکیب **C** با **D** به صورت $(NE_3)CD_3$ با ساختار

هرمی است.

(ترکیبی) (شیمی ۲، صفحه‌های ۲۱، ۲۴، ۳۳، ۴۴ تا ۴۶، ۷۴ تا ۷۹ و ۸۴ تا ۹۱)

-۲۴۳

(مهمر عقیمیان زواره)

$$1) \left\{ \begin{array}{l} \text{جفت } e^- \text{ پیوندی } \Rightarrow \ddot{O} = C = \ddot{O} \\ \text{تفاوت } = 0 \Rightarrow CO_2 \Rightarrow x - 4 = 0 \Rightarrow x = +4 \end{array} \right.$$

$$2) \left\{ \begin{array}{l} \text{جفت } e^- \text{ پیوندی } \Rightarrow \begin{array}{c} \ddot{O} \\ | \\ \text{Cl} - \text{S} - \text{Cl} \\ | \\ \ddot{O} \end{array} \\ \text{تفاوت } = 1 \Rightarrow SOCl_2 \Rightarrow x - 2 - 2 = 0 \Rightarrow x = 4 \end{array} \right.$$

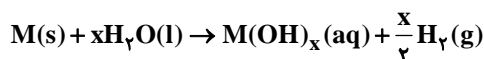
است که محلول آبی آن برای نگهداری نمونه‌های جانوری به کار می‌رود و فرمیک‌اسید ساده‌ترین کربوکسیلیک‌اسید می‌باشد که به آن جوهر مورچه نیز می‌گویند و استون یا پروپانول ساده‌ترین کتون می‌باشد که به‌عنوان لاک‌پاک‌کن و به‌عنوان حلال در آزمایشگاه‌های شیمی کاربرد دارد.

(ترکیبی)
(شیمی ۲، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۷) (شیمی پیش‌دانشگاهی صفحه‌های ۷۶ و ۷۹)

(علی مؤیدی)

-۲۴۷

(فرض: نماد و جرم مولی فلز برابر با M و ظرفیت فلز برابر با X است.)
واکنش کلی موازنه شده:

$$11/2 LH_x \times \frac{1 \text{ mol } H_x}{22/4 LH_x} \times \frac{1 \text{ mol } M}{x \text{ mol } H_x} \times \frac{Mg}{1 \text{ mol } M} = \frac{M}{x} g$$

پس حاصل تقسیم جرم مولی فلز بر ظرفیت آن، مقدار جرم فلز مصرفی برحسب گرم را نشان می‌دهد که برای چهار فلز داده شده در پرسش به‌صورت زیر محاسبه می‌گردد:

$$Na = \frac{23}{1}, Ca = \frac{40}{2} = 20, K = \frac{39}{1}, Sr = \frac{88}{2} = 44$$

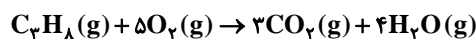
(استوکیومتری) (شیمی ۳، صفحه‌های ۱۰، ۱۱ تا ۱۸ و ۲۲ و ۲۵)

(حسن رحمتی‌کوکنره)

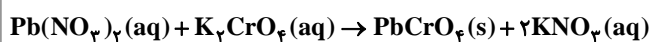
-۲۴۸

موارد (آ)، (ب) و (ت) درست می‌باشند.

دلیل رد مورد (پ):

چون $\Delta n(g)$ مثبت است پس $\Delta V > 0$ و $w < 0$ می‌باشد.

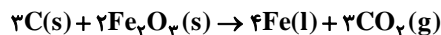
دلیل رد مورد (ث): در واکنش (IV)، سرب (II) کرومات نامحلول در آب تشکیل می‌شود.

(ترمودینامیک شیمیایی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۲ تا ۵، ۷، ۳۵، ۴۸، ۵۰ تا ۵۲، ۶۷)

(سیرطاها مصطفوی)

-۲۴۹

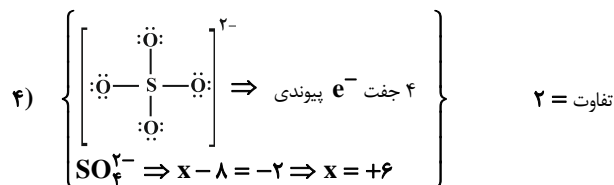
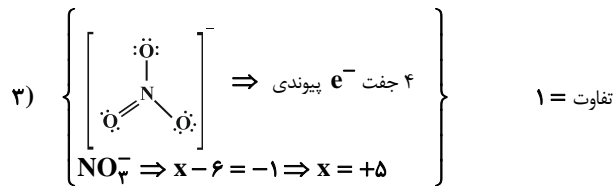
$$M_{Fe_3O_4} = 160 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$$

با توجه به داده‌های مسئله، بر اثر انجام واکنش و تبدیل Fe_3O_4 به Fe ، ۱۲ گرم کاهش جرم نمونه مربوط به جدا شدن اکسیژن‌های Fe_3O_4 می‌باشد که می‌توان با استفاده از محاسبه‌ی زیر جرم Fe_3O_4 خالص را محاسبه نمود:

$$12gO \times \frac{1 \text{ mol } O}{16gO} \times \frac{1 \text{ mol } Fe_3O_4}{3 \text{ mol } O} \times \frac{160gFe_3O_4}{1 \text{ mol } Fe_3O_4} = 40g Fe_3O_4 \text{ خالص}$$

$$\text{درصد خلوص} = \frac{\text{جرم ماده‌ی خالص}}{\text{جرم کل نمونه}} \times 100 \Rightarrow \text{درصد خلوص} = \frac{40}{50} \times 100 = 80\%$$

(استوکیومتری) (شیمی ۳، صفحه‌های ۲۳، ۲۴ و ۲۹)

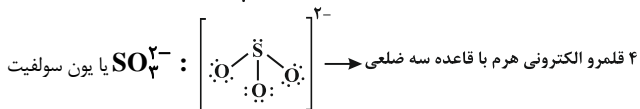
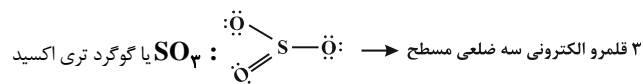
(ترکیب کووالانسی) (شیمی ۲، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۹، ۸۱ و ۸۲)

(حسن رحمتی‌کوکنره)

-۲۴۴

بررسی موارد:

(آ): گوگرد تری‌اکسید و یون سولفیت در تعداد قلمرو الکترونی اتم مرکزی و شکل هندسی تفاوت دارند:

(ب): کربن دی‌اکسید یا CO_2 غیر قطبی بوده و شکل خطی دارد در حالی که گوگرد دی‌اکسید قطبی بوده و شکل خمیده دارد.

(پ): در مولکول گلوکز، ۵ گروه $-OH$ وجود دارد.

(ت): فقط در اتانول، پیوند هیدروژنی بین مولکول‌های آن برقرار می‌شود.

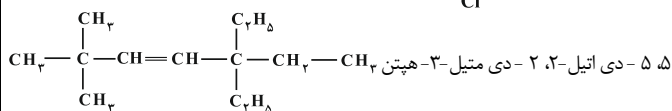
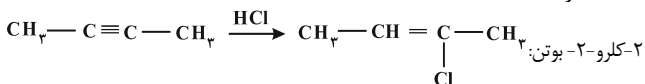
(ث): مولکول CO_2 ناقطبی است.

(ترکیب کووالانسی) (شیمی ۲، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۱، ۷۴ تا ۷۶، ۸۲ تا ۸۴ و ۹۲)

-۲۴۵

(حسن عیسی‌زاده)

نام ترکیب‌های III, I به‌درستی عنوان شده است. واکنش مربوط به گزینه ۲ عبارت است از:

نام صحیح ترکیب موردنظر در گزینه‌ی «۳»، ۵-دی‌اتیل-۲،۲-دی‌متیل‌هپتان است.

(ترکیب آلی) (شیمی ۲، صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۴)

(بهزار تقی‌زاده)

-۲۴۶

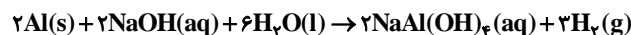
موارد (آ) و (پ) نادرست می‌باشند که در مورد (آ) بوی خوش گل‌های رز و محمدی ناشی از مولکول‌های آلی با گروه عاملی الکی است و در مورد (پ) فرم آلدهید، ساده‌ترین آلدهید

-۲۵۰

(علی مؤیدی)

فرض: بازده واکنش X درصد است. واکنش موازنه شده:

کاهش جرم به‌خاطر خروج گاز هیدروژن تولیدی است:

$$40/5 + 159/5 = 200g$$

جرم مواد اولیه قبل از شروع واکنش:

$$200 \times \frac{49}{50} = 196g \Rightarrow 200 - 196 = 4g$$

جرم گاز هیدروژن تولید شده:

$$40/5g \times \frac{x}{100} \times \frac{1 \text{ mol Al}}{27g \text{ Al}} \times \frac{3 \text{ mol H}_2}{2 \text{ mol Al}} \times \frac{2g \text{ H}_2}{1 \text{ mol H}_2} = 4g \text{ H}_2$$

$$x = 88/88\%$$

(استوکیومتری) (شیمی ۳، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۳)

-۲۵۱

(مهمم عقیمیان زواره)

(۱) درست - دمانسج فقط مبادله‌ی انرژی با محیط دارد، بنابراین یک سامانه‌ی بسته است،

اما کتری علاوه بر مبادله‌ی انرژی، مبادله‌ی ماده هم دارد، پس یک سامانه باز است.

(۲) نادرست - ترمودینامیک افزون بر مطالعه‌ی تبدیل شکل‌های مختلف انرژی و راه‌های انتقال آن به پرسش‌های کلی‌تری از جمله دلیل انجام شدن یا نشدن فرایندهای فیزیکی و شیمیایی در شرایط معین پاسخ می‌دهد.

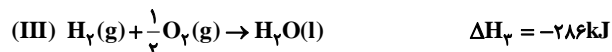
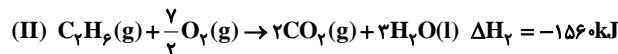
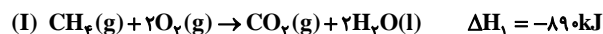
(۳) درست - زیرا به‌مقدار ماده بستگی ندارند.

(۴) درست - مرز مجازی مانند مرز شعله‌ی چراغ گاز - مرز حقیقی مانند دیواره‌ی بالون.

(ترمودینامیک شیمیایی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

-۲۵۲

(حسن رممتی کونکره)

باید واکنش II را معکوس، واکنش I را در ۲ ضرب، واکنش III را معکوس کنیم و واکنش IV را تغییر ندهیم:

$$\Delta H = +1560 + 2(-890) + 286 + (-202) = -136 \text{ kJ}$$

$$? \text{ kJ} = 15g \text{ C}_2\text{H}_6 \times \frac{-136 \text{ kJ}}{30g \text{ C}_2\text{H}_6} = -68 \text{ kJ}$$

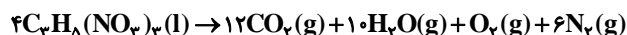
(ترمودینامیک شیمیایی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۳)

-۲۵۳

(حسن رممتی کونکره)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: با توجه به واکنش تجزیه‌ی نیتروگلیسرین:

چون $\Delta V > 0$ است بنابراین سامانه روی محیط کار انجام داده است ($w < 0$). از

طرفی این واکنش به‌شدت گرماده بوده و با افزایش بی‌نظمی همراه است. بنابراین آنتالپی و

آنتروپی در جهت هم عمل می‌کنند. (هر دو عامل مساعد هستند.)

گزینه‌ی «۲»: ΔH° تشکیل بسیاری از مواد منفی است، یعنی تشکیل بسیاری از ترکیب‌ها از عنصرهای سازنده‌ی خود فرایندی گرماده است (اغلب مواد نسبت به عناصر سازنده‌ی خود پایدارتر هستند).

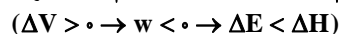
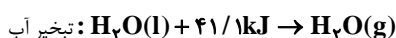
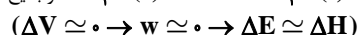
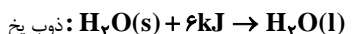
و فرایند تشکیل تعدادی از ترکیب‌ها (مانند C_2H_4 (اتن)، C_2H_2 (اتین) و NO_2 (نیتروژن‌دی‌اکسید)) آن‌ها از عناصر سازنده‌شان گرماگیر است.

گزینه‌ی «۳»: اتان < اتن < اتین: مقایسه‌ی گرمای سوختن

هرچه مول گازی آزاد شده کم‌تر باشد نسبت گرمای تولیدشده به تعداد مول گازی فرارده‌ها بیشتر بوده و دمای شعله بیشتر است.

اتان > اتن > اتین: دمای شعله

گزینه‌ی «۴»:

(ترمودینامیک شیمیایی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۰، ۵۳، ۵۵، ۵۶ و ۶۴ تا ۷۰)

(حسن رممتی کونکره)

-۲۵۴

یخ در دمای 0°C یا 273K ذوب می‌شود و در لحظه‌ی برقراری تعادل، $\Delta G = 0$ است:

$$\Delta G = \Delta H - T\Delta S = 0 \Rightarrow \Delta S = \frac{\Delta H}{T} = \frac{6000 \text{ J}}{273 \text{ K}} \simeq 22 \frac{\text{J}}{\text{K}}$$

$$? \text{ kJ} = 3/6g \text{ H}_2\text{O} \times \frac{6 \text{ kJ}}{18g \text{ H}_2\text{O}} = 1/2 \text{ kJ}$$

(ترمودینامیک شیمیایی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۲)

(عبدالحمید امینی)

-۲۵۵

در محلول ۲/۵ مولال، گلیسرین $(\text{C}_3\text{H}_8\text{O}_3)$ ۲/۵ مول گلیسرین (که معادل $230g = 2/5 \times 92$ است) در ۱۰۰۰ گرم آب حل شده است. پس جرم محلول ۱۲۳۰ گرم است.

$$? g \text{ H}_2\text{O} = 4920g \text{ محلول} \times \frac{1000g \text{ H}_2\text{O}}{1230g \text{ محلول}} = 4000g \text{ H}_2\text{O}$$

$$920g = 4920g - 4000g = 920g \text{ جرم آب} - \text{جرم محلول} = \text{جرم گلیسرین}$$

$$q = q_1 + q_2 = m_1c_1\Delta T + m_2c_2\Delta T$$

$$= 920 \times 2/4 \times 10 + 4000 \times 4/2 \times 10$$

$$= 22080 \text{ J} + 168000 \text{ J} = 190080 \text{ J} = 190/08 \text{ kJ} \simeq 190 \text{ kJ}$$

(مطلوب‌ها) (شیمی ۳، صفحه‌های ۱۵ و ۳۱ تا ۳۳)

(اکبر ابراهیم‌نجاج)

-۲۵۶

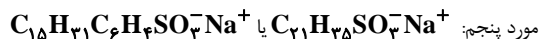
موارد اول، سوم و پنجم نادرست‌اند.

مورد اول: تعداد ذرات حل شده در محلول ۰/۲ مولال کلسیم کلرید $0/2 \times 3 = 0/6$

اما در محلول ۰/۵ مولال نمک خوراکی $0/5 \times 2 = 1$ است، پس میزان کاهش دمای

انجماد (ΔT) در محلول کلسیم کلرید کم‌تر است.

مورد سوم: فاز پخش‌شونده در ژله و کره، مایع است.

(مطلوب‌ها) (شیمی ۳، صفحه‌های ۹۴ تا ۱۰۴)

-۲۵۷

(حسن عیسی زاره)

برای محاسبه‌ی غلظت مولال در دمای 40°C ، جرم حل‌شونده، مول حل‌شونده و جرم حلال را تعیین می‌کنیم.

$$40^{\circ}\text{C} \quad 100\text{g} + 30\text{g} = 130\text{g}$$

اکنون جرم حل‌شونده موجود در 520g گرم محلول را حساب می‌کنیم.

$$\frac{30\text{g}}{130\text{g}} = \frac{x}{520\text{g}} \Rightarrow x = 120\text{g} \Rightarrow \text{جرم حلال} = 520\text{g} - 120\text{g} = 400\text{g}$$

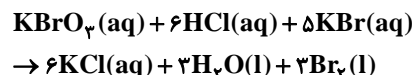
$$\text{مولال} = \frac{120\text{g} \times \frac{1\text{mol}}{110\text{g}}}{0.4\text{kg}} \approx 2.73$$

در صورتی که 20g گرم حل‌شونده رسوب کند، جرم محلول باید در دمای مورد نظر برابر 500g باشد، در این صورت در 400g گرم حلال، 100g گرم حل‌شونده وجود دارد یعنی انحلال‌پذیری در دمای مورد نظر برابر 25g گرم در 100g گرم آب خواهد بود که با توجه به نمودار انحلال‌پذیری این ماده در دمای 70°C برابر 25g گرم در 100g گرم آب است.

(مطلوب‌ها) (شیمی ۳، صفحه‌های ۸۵، ۸۶ و ۹۲)

-۲۵۸

(موسی قیاط علممیری)

$$\text{KBrO}_3 = 33 / 4\text{g} \times \frac{1\text{mol}}{167\text{g}} = 0.2\text{mol} \xrightarrow{+1} 0.2\text{mol}$$

$$\left. \begin{aligned} \text{HCl} &= 2\text{L} \times 0.8 \frac{\text{mol}}{\text{L}} = 1.6\text{mol} \xrightarrow{+6} 9.6\text{mol} \\ \text{KBr} &= 3\text{L} \times \frac{59/80\text{g}}{1\text{L}} \times \frac{1\text{mol}}{119\text{g}} = 1.5\text{mol} \xrightarrow{+5} 7.5\text{mol} \end{aligned} \right\} \text{اضافی}$$

KBrO_3 محدودکننده و دو ماده‌ی HCl و KBr اضافی هستند.

$$? \text{gBr}_2 = 0.2\text{mol KBrO}_3 \times \frac{3\text{mol Br}_2}{1\text{mol KBrO}_3} \times \frac{160\text{g Br}_2}{1\text{mol Br}_2} = 96\text{g Br}_2$$

(مطلوب‌ها) (شیمی ۲، صفحه‌ی ۴۰) (شیمی ۳، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۲ و ۸۹ و ۹۲)

-۲۵۹

(مسعود معفری)

ابتدا با استفاده از \bar{R}_{Cl_2} و نسبت ضریب‌های استوکیومتری \bar{R}_{HCl} را در 15 ثانیه‌ی اول واکنش به دست می‌آوریم:

$$\frac{\bar{R}_{\text{HCl}}}{\bar{R}_{\text{Cl}_2}} = \frac{4}{2} \Rightarrow \bar{R}_{\text{HCl}} = 2 \times \bar{R}_{\text{Cl}_2} = 2 \times 1/5 \times 10^{-2} = 3 \times 10^{-2} \text{mol.L}^{-1} \cdot \text{s}^{-1}$$

اکنون با در دست داشتن \bar{R}_{HCl} در 15 ثانیه‌ی اول واکنش، می‌توانیم تغییرات غلظت این ماده را در این بازه‌ی زمانی تعیین کنیم:

$$\bar{R}_{\text{HCl}} = -\frac{\Delta[\text{HCl}]}{\Delta t} \Rightarrow 3 \times 10^{-2} = -\frac{\Delta[\text{HCl}]}{15} \Rightarrow \Delta[\text{HCl}] = -0.45 \text{mol.L}^{-1}$$

$$\Delta[\text{HCl}]_{0-15} = \Delta[\text{HCl}]_{0-5} + \Delta[\text{HCl}]_{5-10} + \Delta[\text{HCl}]_{10-15}$$

$$\Rightarrow -0.45 = (-0.25) + (-0.15) + \Delta[\text{HCl}]_{10-15}$$

$$\Rightarrow \Delta[\text{HCl}]_{10-15} = -0.05 \text{mol.L}^{-1}$$

با استفاده از تغییرات غلظت HCl در 15 ثانیه‌ی اول و داده‌های جدول صورت سؤال، توانستیم تغییرات غلظت HCl را در بازه‌ی 10 تا 15 ثانیه به دست آوریم، حال می‌توانیم \bar{R}_{HCl} را در این بازه حساب کنیم:

$$\bar{R}_{\text{HCl}} = -\frac{\Delta[\text{HCl}]}{\Delta t} = -\frac{(-0.05)}{5} = 0.01 \text{mol.L}^{-1} \cdot \text{s}^{-1} = 0.01 \text{M} \cdot \text{s}^{-1}$$

(سینتیک شیمیایی) (شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳ و ۹)

-۲۶۰

(علی مؤیدی)

در واکنش رفت با دو برابر و $1/5$ برابر کردن $[\text{D}]$ ، سرعت آغازین واکنش به ترتیب $1/5^2$ و $1/5^2$ برابر شده است. پس شکل کلی قانون سرعت به صورت زیر است:

$\text{R} = k[\text{D}]^2$ در واکنش برگشت و در مقایسه‌ی آزمایش‌های ۱ و ۲ معلوم می‌شود، با ثابت ماندن $[\text{B}]$ و سه برابر شدن $[\text{C}]$ ، سرعت نیز سه برابر شده است. همچنین در مقایسه‌ی آزمایش‌های ۳ و ۲، با ثابت ماندن $[\text{C}]$ و دوبرابر شدن $[\text{B}]$ ، سرعت نیز دو برابر شده است. پس شکل کلی قانون سرعت به صورت زیر است:

$$\text{R} = k'[\text{C}][\text{B}]$$

است:

با توجه به جدول داده شده، مقادیر ثابت سرعت واکنش رفت (k) و برگشت (k')

$$\text{R} = k[\text{D}]^2 \Rightarrow 0.03 = k[0.2]^2 \Rightarrow k = \frac{0.03}{0.04} = 0.75$$

$$\text{R} = k'[\text{C}][\text{B}] \Rightarrow 0.008 = k'[0.1][0.1] \Rightarrow k' = \frac{0.008}{0.01} = 0.8$$

$$\frac{k}{k'} = \frac{0.75}{0.8} \approx 0.94$$

(سینتیک شیمیایی) (شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

-۲۶۱

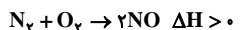
(حسن زاکری)

بررسی موارد:

(۱) درست می‌باشد.

(۲) نادرست می‌باشد: مبدل کاتالیستی سبب کاهش CO ، NO و C_xH_y می‌شود.

(۳) درست می‌باشد: واکنش

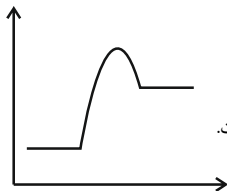
گرماگیر است و E_a رفت از E_a برگشت بیشتر است.

بنابراین با کاهش 20% از انرژی فعالسازي رفت،

انرژی فعالسازي برگشت بیش از 20% کاهش می‌یابد.

(۴) درست می‌باشد: گاز گوگردی اکسید با آب و اکسیژن موجود در هوا واکنش می‌دهد و در نهایت به سولفوریک‌اسید تبدیل می‌شود.

(سینتیک شیمیایی) (شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۶)

-۲۶۲

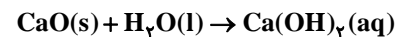
(فسن عیسی‌زاده)

در تمام مدت زمان انجام واکنش، از شروع تا پایان، قانون پایستگی جرم در یک واکنش برقرار است. در حین تعادل مجموع جرم CO_2 ، CaO و CaCO_3 برابر 0.2 گرم است، بنابراین:

$$\Rightarrow m_{\text{CO}_2} = 0.2 \text{ g} - 0.156 \text{ g} = 44 \times 10^{-3} \text{ g}$$

اکنون از جرم CO_2 ، مول CaO و مول و غلظت Ca(OH)_2 را به دست می‌آوریم:

$$? \text{ mol Ca(OH)}_2 = 44 \times 10^{-3} \text{ g CO}_2 \times \frac{1 \text{ mol CO}_2}{44 \text{ g CO}_2} \times \frac{1 \text{ mol CaO}}{1 \text{ mol CO}_2}$$

$$\times \frac{1 \text{ mol Ca(OH)}_2}{1 \text{ mol CaO}} = 10^{-3} \text{ mol Ca(OH)}_2$$

$$\text{Ca(OH)}_2 \text{ غلظت} = \frac{10^{-3} \text{ mol}}{0.5 \text{ L}} = 2 \times 10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$[\text{OH}^-] = 2 \times 10^{-3} \times 2 = 4 \times 10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$\text{pOH} = -\log 4 - \log 10^{-3} = -0.6 + 3 = 2.4$$

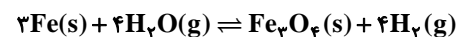
$$\Rightarrow \text{pH} = 14 - 2.4 = 11.6$$

(ترکیبی) (شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳۷، ۷۰، ۸۱ و ۸۲)

-۲۶۳

(مهم عقیمیان‌زواره)

(۱) نادرست. مثلاً تعادل زیر یک تعادل ناهمگن است.

(۲) نادرست. کاتالیزگر V_2O_5 است نه N_2O_5 .

(۳) درست. با افزایش فشار (کاهش حجم ظرف) تعادل جابه‌جا نمی‌شود اما غلظت گونه‌های موجود در این تعادل افزایش می‌یابد.

(۴) نادرست. طبق اصل لوشاتلیه با افزایش فشار تعادل در جهت تولید NH_3 جابه‌جا شده اما تعداد مولکول‌های گازی کاهش می‌یابد.

(تعادل شیمیایی) (شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳۲، ۳۷، ۳۹ و ۵۰)

-۲۶۴

(علی نوری‌زاده)

در شروع واکنش غلظت A و B برابرند برای این‌که غلظت B ، بیش‌تر از A شود باید واکنش در جهت برگشت جابه‌جا شود تا به تعادل برسد.

$$\text{غلظت در ابتدا: } 0.5 \quad 0.5 \quad 0.5$$

$$\downarrow +x \quad \downarrow +2x \quad \downarrow -2x$$

$$\text{غلظت در تعادل: } 0.5+x \quad 0.5+2x \quad 0.5-2x$$

$$\frac{[\text{B}]}{[\text{A}]} = 1/2 \Rightarrow \frac{0.5+2x}{0.5+x} = 1/2$$

$$\Rightarrow 0.5+2x = 0.6+1/2x$$

$$0.8x = 0.1 \Rightarrow x = 0.125$$

توجه کنید که K برای واکنش برگشت خواسته شده:

$$K = \frac{[\text{A}][\text{B}]^2}{[\text{C}]^2} = \frac{0.625 \times (0.75)^2}{(0.25)^2} = 0.625 \times 9 = 5.625$$

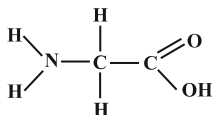
(تعادل شیمیایی) (شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۱)

-۲۶۵

(روح‌الله علیزاده)

بررسی جملات:

(آ) جای خالی را با گلی‌سین باید پر کرد.

گلی‌سین دارای گروه اسیدی و یک گروه بازی است بنابراین آمفوتر است.

متیل اتانوات یک استر است، بنابراین آمفوتر نیست.

(ب) بوتیل آمین و پروپانویک اسید به دلیل داشتن سرناقطبی در حلال‌هایی با سرناقطبی (مانند اتانول) خوب حل می‌شوند ولی گلی‌سین نامحلول است.

(جای خالی را با گلی‌سین باید پر کرد.)

(پ) جای خالی را با الکترون‌دهندگی پر می‌کنیم.

گروه‌های آلکیل الکترون‌دهنده هستند.

(ت) جای خالی را با سرخ پر می‌کنیم.

متیل سرخ در محلول اسیدی سرخ‌رنگ است. نشادر (NH_4Cl) هم نمکی اسیدی است.

(اسیرها و بازها) (شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳، ۷۳ تا ۷۹ و ۸۴)

-۲۶۶

(مسعود هفتری)

در محلول KOH ، با استفاده از رابطه‌ی ثابت یونش آب، می‌توانیم ابتدا $[\text{OH}^-]$ را تعیین کرده و سپس با استفاده از آن، غلظت مولی محلول را به دست آوریم.

$$[\text{H}_3\text{O}^+][\text{OH}^-] = 10^{-14} \Rightarrow (2/5 \times 10^{-11})[\text{OH}^-] = 10^{-14}$$

$$\Rightarrow [\text{OH}^-] = 0.02 \text{ mol.L}^{-1}$$

$$[\text{OH}^-] = M \times n \times \alpha \Rightarrow 0.02 = M \times 1 \times 1 \Rightarrow M = 0.02 \text{ mol.L}^{-1}$$

مقدار pH و درصد یونش محلول HNO_3 داده شده است، پس به راحتی می‌توانیم غلظت مولی HNO_3 را مشخص کنیم.

$$\text{pH} = 3 \Rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-\text{pH}} = 10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$$

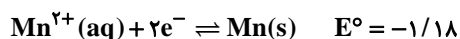
$$\text{درجه یونش } (\alpha) = \frac{\text{درصد یونش}}{100} \Rightarrow \alpha = \frac{4}{100} = 4 \times 10^{-2}$$

$$[\text{H}_3\text{O}^+] = M \times \alpha \Rightarrow 10^{-3} = M \times (4 \times 10^{-2})$$

(عبدالرشید یلمه)

-۲۶۹

ابتدا جدول E° تنظیم می‌کنیم:گزینه ۱: طبق جدول، فلز کروم با محلول نمک‌های Mg^{2+} واکنش نمی‌دهد،چون Mg^{2+} اکسندگی ضعیف‌تری است.گزینه ۲: E° سلول «منیزیم - منگنز» $1/2$ ولت است.

$$(E^\circ_{\text{سلول}} = E^\circ_{\text{Mn}^{2+}} - E^\circ_{\text{Mg}^{2+}} = -1/18 - (-2/38) = 1/2)$$

و E° سلول «منگنز - کروم» $(E^\circ_{\text{سلول}} = -0/74 - (-1/18) = 0/44)$ است.گزینه ۳: بین نیم‌سلول‌های موجود، کروم بیش‌ترین E° را داشته و همواره به‌عنوان کاتد عمل می‌کند و منیزیم همواره به‌عنوان آند عمل می‌کند.گزینه ۴: بیش‌ترین E° مربوط به سلولی شامل منیزیم و کروم است.

(الکتروشیمی) (شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۹۳ و ۱۰۲ تا ۱۰۶)

(روح‌الله علیزاده)

-۲۷۰

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: با توجه به شکل صفحه‌ی ۱۱۶ کتاب درسی این گزینه صحیح است.

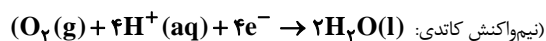
گزینه ۲: تولید سوخت H_2 به روش برق‌کافت آب دو ایراد دارد:

(۱) مصرف بالای انرژی الکتریکی

(۲) آلاینده‌گی محیط زیست

گزینه ۳: در این سلول، E° نیم‌واکنش آندی برابر صفر است.با توجه به این‌که emf سلول برابر $E^\circ_{\text{کاتد}} - E^\circ_{\text{آند}}$ است، بنابراین:

$$\text{emf} = E^\circ_{\text{کاتد}} - 0$$

(این گزینه صحیح است.)

گزینه ۴: در این سلول گاز هیدروژن ورودی با نفوذ در آند یونیده شده و پروتون و الکترون تولید می‌کند.

(الکتروشیمی) (شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۱۵ تا ۱۱۷)

$$\Rightarrow M = 2/5 \times 10^{-2} \text{ mol.L}^{-1}$$

با توجه به این‌که دو محلول KOH و HNO_3 یکدیگر را به‌طور کامل خنثی کرده‌اند، می‌توانیم از رابطه‌ی زیر استفاده کنیم:

$$[M_1 \times V_1 \times n_1]_{\text{KOH}} = [M_2 \times V_2 \times n_2]_{\text{HNO}_3}$$

$$\text{KOH} \Rightarrow n_1 = 1, \text{HNO}_3 \Rightarrow n_2 = 1$$

$$\Rightarrow 0.02 \times 25 \times 1 = (2/5 \times 10^{-2}) \times V_2 \times 1$$

$$\Rightarrow V_2 = 20 \text{ mL (محلول HNO}_3)$$

(اسیدها و بازها) (شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۶۸، ۶۹، ۷۴ تا ۷۶)

-۲۶۷

(علی فرزاد تبار)

با توجه به این‌که آخرین الکترون اتم فلز دارای اعداد کوانتومی $l = 0$ ، $n = 6$ و $m_s = -\frac{1}{2}$ است، می‌توان نتیجه گرفت که آرایش الکترونی آن به $6s^2$ ختم می‌شود و از فلزهای قلیایی خاکی است. بنابراین هیدروکسید آن به‌صورت $\text{M}(\text{OH})_2$ و دو ظرفیتی است، حال با استفاده از pH باز، غلظت مولی آن را

محاسبه می‌کنیم.

$$\text{pH} + \text{pOH} = 14 \Rightarrow 11/3 + \text{pOH} = 14 \Rightarrow \text{pOH} = 2/7$$

$$[\text{OH}^-] = 10^{-\text{pOH}} \Rightarrow M.n.a = 10^{-2/7} \Rightarrow M \times 2 \times 1 = 10^{-2/7}$$

$$2M = 10^{-2/7} \times 10^{+0/3} \Rightarrow 2M = 2 \times 10^{-3} \Rightarrow M = 10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$M_a n_a V_a = M_b n_b V_b$$

حال می‌توان نوشت:

$$2 \times n_a \times 0/5 = 10^{-3} \times 2 \times V_b$$

اگر V_b برابر 1000 لیتر باشد، n_a برابر ۲ و اسید دو ظرفیتی است (یعنی دو مرحله‌ی

یونش دارد).

(ترکیبی)

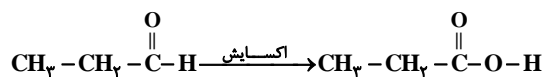
(شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۵)

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

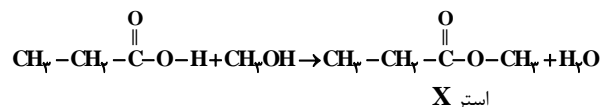
-۲۶۸

(حامد رواج)

از اکسایش پروپانال، پروپانونیک اسید به‌دست می‌آید:

متانال هم از اکسایش متانول به‌وسیله‌ی اکسیژن و درحضور نقره و دمای 500°C به‌دست می‌آید. حال اگر پروپانونیک اسید و متانول با هم واکنش دهند استر X

به‌صورت زیر به‌دست می‌آید.

$$\text{X} \text{ جرم مولی استر} : 4(12) + 2(16) + 1(1) = 88$$

(الکتروشیمی) (شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۸۵ و ۹۷)